

Arbeidsmuligheter og fremgangslinjer i indremisjonen.

Karmsund krets av indremisjonen drøfter et viktig spørsmål.

Karmsund krets av indremisjonen hadde igår fellesmøte i Haugesund. Møtets hensikt var å komme sammen for å drøfte arbeidet og dets muligheter og fremgangslinjer, og dessuten også for oppbyggelse.

Mer enn 60 representanter var fremmøtt fra alle deler av kretsen. Første sammenkomst var om formiddagen. Det blev da holdt en bibeltime i Bedehuset. Formannen i kretsen, klokker Foldøyen, ønsket de fremmøtte velkommen og ledet møtet. Formannen holdt også en kort minnetale over Daniel Hauge som så plutselig blev tatt bort. — Etter en felles bønnesund og sang av Vågen blev ordet gitt til sekretær Skandsen, som holdt bibeltime over ordet i Til. 4: Fyllt av Gud. — Det er både en betingelse og en drivkraft i alt kristenliv at vi lar oss fylle av Gud. Men vi skal merke oss at vi bare blir fylt i samme grad som vi tømmes for vårt eget. —

Ettermiddagsmøtet begynte kl. 3 i Haugesunds Bedehus. — Møtet blev åpnet med andakt av Nygård. Han minnet om hvor avgjørende det er at vi kommer frem hver dag og stund for Herrens nåde. — Det var særlig arbeidets fremgangslinjer man vilde samles om på dette møte. Sekretær Skandsen innledet med foredrag over emnet «Indremisjonens arbeidslinje».

— Vi lever i en tid som har satt alt det som heter linjer i det kristelige arbeide under debatt. Det er da naturlig at også indremisjonen besinner sig på sine fremgangslinjer.

Det har vært hevdet at det er feilaktig og farlig å gå frem etter bestemt optrukne linjer. Dette har vært kritisert — også i pressen — særlig etter det store landsmøte i Oslo for et par år siden.

Andre har hevdet at linjer i arbeidet er nødvendig og på sin plass. Men nu er tiden inne til å skifte systemet. Det gamle foreningsarbeide er foreldet og stivt — det må tilpasses tiden. Til dette er å si at formene kann bli så stive at de kveler livet.

Det er en dyp og alvorlig sannhet i dette, som også Bibelen advarer mot. Vi må ofte tilpasse vårt arbeide etter den åndelige utvikling.

Nu er både indremisjonens retningslinjer og arbeidslinjer klart formet i selskapets lover. Vi er ikke bare en religiøs bevegelse som skal farve av på samfundslivet. Som Hans Nielsen Hauge må vi innstille vår kamp mot den falske og usanne gudsdyrkelse i folket. Vi skal gjøre front mot det usanne i og blandt folket. Det er ikke organisasjonsoppgave — men en medlemsoppgave, den enkeltes plikt. Derfor blir spørsmålet om hvordan det enkelte medlem gjør sin innsats. Det har vært stor kritikk reist mot indremisjonen fordi den har vært for organisasjonsmessig i sin arbeidsmetode. Om dette er berettiget eller ei får stå usagt — men sikkert er det at det er det enkelte medlem som bestemmer det virke lige arbeide i folket. Det er derfor vi har bestemmelsen om å øve brodertugt i foreningen. Vi trenger mer av den hellige omsorg for hverandre.

Det har vært indremisjonens oppgave å representere den pietistiske linje. Nu er parolen «bred front». I moderne kristendom jevner man ut og glatter til så veien blir bred og jevn. Nu kann man få med sig både kortstokken og brendevinsflasken på den smale vei. Det spørs om vi ikke er kommet inn i den tid da folk vender sig fra den sunde lære og tar sig lære i hopetall. —

Vi er kommet inn i et livsavsnitt der vidnesbyrdet har tatt Guds ords plass. Det må understrekes at indremisjonens linje er Guds ords forkynnelse. Man er ofte tilbøielig til å glemme dette.

En fare har det vært at de stedlige nådegaver erstattes av predikantvirksomheten. Taleren mente at Karmsund her stod sterkere enn nogen annen krets i landet. Han trodde bestemt at faren lå på en annen kant — nem-

lig i tendensen til å drive sesongarbeide. Regelmessig virksomhet året rundt ved de stedlige nådegaver. Særlig må barnemøter holdes regelmessig — uavhengig av om det er predikantbesøk eller ei.

Der må også legges vekt på sammenhengende vekkelsemøter. Vekkellesarbeidet er forøvrig hindret av de for knappe reiseruter. Det lønner sig å oparbeide ett sted ad gangen. — La det bli rummelig tid til sammenhengende evangelisk virksomhet. —

Rammen om indremisjonens arbeide er den evangelisk-lutherske bekjennelse. Vi har vært strenge når det gjelder å hevde dette overfor pinsevennene. Men kann det sies at vi er like strenge overfor dem som står til høire for oss? Det er nu temmelig dunkelt her. Den liberale teologi vinner nu plass i ortodoksiens drakt. La det være sagt: Der hvor presten trenger de troende — der trenger de troende presten. Aldri ellers. —

Etter foredraget var det livlig samtale om emnet, og mange deltok i ordskiftet. Formannen i byens indremisjonsforening, — bankkasserer Helgeland, avsluttet.

Om kvelden var det oppbyggelig møte i Bedehuset. Her talte sekretær Fosså-Rørtveit, Skandsen og kjøbmann Stangeland. Der var sang av frk. Anna Selsås og det blev optatt en kollekt til arbeidet i kretsen. Møtet var godt besøkt.

Man skiltes etter det gode og rike samvær med mange og nyttige impulser som det er å håpe skal komme indremisjonsarbeidet i vår krets til gode.

04-03-027

Stavangeren 3.11.38

To ekstrabåter fra Stavanger og Sandnes til Oxfordmøtet i Sand.

Folkeshøgskulelærer Midttun forteller om forberedelsene til housepartyet i Bededags-helgen.

Som «Stavangeren» tidligere har meddelet, skal det i bededagshelgen holdes et større Oxfordmøte i Sand. I den anledning har vår korrespondent i Sand henvendt sig til folkehøgskulelærer Midttun som i grunnen er den som har stått for forberedelsene i Sand, idet ellers alt er ordnet av stavangerne som har tatt opp tanken om dette møte.

Hr. Midttun sier at alle forberedelser tar sikte på et stort møte. Det er sendt ut innbydelse til ca. 500 personer direkte utenom alle de bygdefolk som bor i Sand og de tilstøtende bygder som blir innbudt på annen måte. Det kommer to ekstrabåter fra Stavanger og Sandnes. Haugesunderne kommer med biler over Ropeid. Dessuten går motorbåten «Ørnen» på Hylsfjorden og fra Suldal blir satt inn alt det bilmateriale som er nødvendig.

Møtet begynner torsdag kveld og fortsetter fredag og lørdag og søndag, med flere møter til dagen. Foruten høimessegudstjenesten i kirken fredag er intet bestemt enda om møtetider eller sted — en slik ting går etter ledelse, sier hr. Midttun. Men vi skulde ha god plass, sier han, idet vi har kirken, bedehuset, ungdomslokalet om det nødvendig.

Hr. misjonsprest Skauge som vil ha ansvar for møtet. — Som kan vi nevne hjemmeseier for Det norske Misjonsselskapet, Olav Hoff, Stavanger

og fra Oslo kommer antagelig advokat Borchgrevink m. fl.

— Det er anledning for alle å gå på møtene og blir været noenlunde skal her nok bli masse folk, slutter hr. Midttun.

Oxfordmøte for læger på Asgården.

Torsdag begynte der på Asgården et Oxfordmøte for læger. Til møtet som ledes av dr. Lundbye, er kommet ialt 60 — 70 læger fra hele landet. Møtet avsluttes formiddag.

Tromberg Blad 7.11.38

500 deltagere i Oxfordmøtet på Sand.

Stavangeren 5/11-38

Stort offentlig møte igår aftes i Sand kirke.

Oxfordsamlingen i Sand blir omfattet med stor interesse. Der er over 500 deltagere fra Stavanger, Haugesund, Sauda, Sandeid, Sand og noen andre steder. Der er holdt flere møter på hotellene hvor gruppefolk har avgitt personlige vidnesbyrd om det nye liv, hvordan deres overgivelse til Gud har virket på deres forhold til andre mennesker og i det daglige liv forøvrig på alle problemer.

Bededag var der gudstjeneste i Sand kirke ved sogneprest Mesel, hvor stadsfysikus Rønnevig, Haugesund, og misjonsprest

Kopreitan, Stavanger, avla vidnesbyrd.

På et møte samme kveld i Sand kirke som blev ledet av advokat Hærem, Stord, var der vidnesbyrd av veilingeniør Prante, Olav Hoff, Stavanger, dr. Johnsen og frue, Sauda, klokker Rise og frue, Sand, smed Olsen og frue, Sauda, stadsfysikus Rønnevig, fru dr. Ramson, Sand, entreprenør Aadnøy, Stavanger. Både i kirken og ved de private møtene er der fullt hus. Foruten de som er nevnt har en rekke andre gruppefolk avlagt personlige vidnesbyrd på de mange forskjellige møter som holdes.

Oxfordmøtet på Sand

Rogaland, Stavanger

5.11.38

Ca. 100 interesserte er kommet, og stemningen er utmerket.

Fra Sand meldes at Oxfordmøtet begynte igår, under meget god tilslutning. Møtet holdes på Sand folkehøgskule, og selve housepartyet har samlet ca. 100 mennesker fra Rogaland og fra distriktene nordover til og med Stord.

Igår blev det holdt et offentlig møte som blev ledet av advokat Hærem, Stord, og som hadde fått ganske stor tilslutning fra bygdefolkets side. Det

var samlet ca. 200 mennesker ialt. Det blev avlagt flere personlige vitnesbyrd av bl. a. Olav Hoff, Stavanger, lærer Midttun og skolebestyrer Håvardsholm, Sand, og av møtetestyreren.

Til housepartyet er det kommet ekstrabåt fra Sandnes, og ellers er det kommet mange tilreisende fra Stavanger, Gjestal og Sauda. Det har rådet den beste stemning, sier en av deltagerne i en samtale med en av våre medarbeidere. Møtet har vært en berikelse, og det er utvekslet mange samtaler som har vært berikende for mange av deltagerne.

Møtet fortsetter idag og i morgen. Det skal holdes flere offentlige møter, og på skolen vil man fortsette med samtaler deltagerne sig mellom.

Indremisjonen sine framgangslinjer.

I «Haugesunds Avis» den 9/11 finn me eit referat av sekretær Skandsens foredrag um Indremisjonens arbeidslinje.

Sjølvsagt er der mange gode og ålvorlege ting i det. Men der er ogso eit par ting ein lyt setja fingn på.

I ein passus talar han um noko han kallar moderne kristendom. Um den segjer han: «Nu kann man få med sig både kortstokken og brennevinsflasken på den smale ve». Det er ikkje vanskeleg å skyna kva hr. Skandsen siktar mot: han vil nytta høvet å sverta Oxfordgruppe-rørs-la. Er det karakteristisk for moderne landsindremisjon at dei leidande menner ikkje kann dryfta arbeidsmåte utan at dei samtidig skal synda og segja falskt vitnemål?

I ein annan passus talar han um prestane. Der talar han i underlege gåtor. «Den liberale teologi vinner nu plass i ortodoksiens drakt». Det er vanskeleg å skyna kva han meiner med dette. Liberal teologi tyder det

same som ei trudomslæra som står i avgjort strid med Guds klare ord. Ortodoksi tyder rett læra. Men kann no ein teologi vera rett og usann på same tid? Det er det skire tull å segja noko slikt.

I vår tid hev me forutan den liberale teologi (som har gått sterkt attende) 4 andre former for teologi:

1) Den vanlege positive teologi som har fått si utforming ved Menighetsfakultetet. No er det nok kristne her i landet som finn at prof. Hallesby er liberal på nokre lærepunkter. Eg finn ikkje Hallesby egentlig liberal. Det gjer vel ikkje Skandsen heller. I so fall vilde heile landsindremisjonen stå i fåre for å verta liberal.

2) Karl Barts teologi har ikkje mange reindyrka representantar her i landet. Det skal noko til å vera samd med Barth i alt han lærer. Men han har mykje godt, og har vore til overlag stor hjelp for mange liberale teologar so dei har kome burt frå sin liberalisme. Um Karl Barts teologi kann det nok segjast at han på ymse punkter er reformert, men det er sjølvsagt ikkje det same som at han er liberal. Han er like lite liberal som metodistane og frelsesarmeen er det. I fall det er Barts teologi hr. Skandsen sik-

tar til, må han ikkje bruka ordet «liberal».

3) Den uppattnya luther-teologien. Det er sume teologar som legg slik vekt på å fylgja Luther i eitt og alt, og difor tek dei fråstand frå pietismen. Luther levde nemleg før pietismen kom. Luther var ingen pietist. Pietismen er i røynda eit innslag av reformert kristenliv. Men denne uppattnya Luther-teologien kann ein då ikkje kalla liberalisme. Var den store reformator Luther liberal?

4) Fundamentalismen. Det er nokre teologar som i det siste har vorte fundamentalistar. Det er dei som påstår at der er liberal teologi ved menighetsfakultetet. Dei sjølv lærer at bibelen er diktert ord for ord av Guds Ande til dei heilage mennene som skreiv han. Kann me kalla denne teologien liberal?

Nei det vert ingen ting att av hr. Skandsen sin påstand um liberal teologi i ortodoksiens drakt.

Me skal prøva å ta dette i beste mening med di me påstår at Skandsen har teke seg vatn over hovudet og tala um ting som han ikkje har greida på, og so har munnen gått for lett for han.

Guds ord segjer at me skal vera sindige i vår tale.

Lars Skadberg.

Så snakker vi litt om:

Telemark Arbeiderblad, Ski 14.11.38

Underslag.

Hver gang «Telemark Arbeiderblad» bringer en melding om underslag eller bedrageri — og det har dessverre forekommet av og til i det siste — får vi en reklamenotis fra en mann som har gitt ut en revisor-instruks.

Jeg har ikke lest den sikkert fortreffelige bok, men jeg går ut fra at forfatteren mener denne instruks, hvis den blev fulgt, vilde forhindre ytterligere underslag.

Det er et gammelt ord som sier at historien lærer oss at vi ingen ting lærer av historien. Og det gjelder kanskje i utpreget grad historien om underslagene.

Man skal jo ikke gjøre sig helligere enn man egentlig er. Alle — nesten uten undtagelse — har vel en eller annen gang begått et aldri så lite underslag. Særlig Oxford-bevegelsen har bevirket endel tilståelser fra folk som vi trodde representerte den skinnbarlige hederlighet. En bekjenner at han i barndomsårene har underslått sin beste kamerats pennekniv, en annen at han før en natt har underslått sin

beste venns kone og en tredje at han som volontør har tatt kr. 10.15 av frimerkekassen.

Men noe særlig klem har det ikke vært på de oxfordiske bekjennelser!

En virkelig underslager bekjenner aldri. Nei, underslag, var det likt sig! Noen kasseangel er det ikke, og alt er i den skjønneste orden. I høiden må det være en summeringsfeil.

Virkelige underslagere må drives fra posisjon til posisjon, og de erkjenner bare det som revisorer etter mye huebry kommer fram til.

Og blandt underslagere er det rangs- og standsforskjell som ellers i samfundet. Man har de finere underslagere. Disse kjennes i regelen på at underslagene dreier sig om tusener eller titusener. De blir da også behandlet med stor ærbødighet, og en rekke høiviktige instanser må gjennomgå sakene og dokumentene før det blir tale om tiltale og straff. I regelen blir også hele affæren ordnet underhånden.

Så har man de simplere underslagere. De som underslår tikroners- og hundrekronersbeløp. De blir anmeldt uten skånsel og havner i fengsel før de får sukk for sig.

Hvor paradoksalt det enn høres, så kan det være litt ressong i det. Man kan jo si at når en mann først vil være kjeltring, så bør han ikke stjele i detalj, men engros. Når en først underslår, så synes bedømmelsen å bli mer velvillig hvis man har klart å få beløpet op i noen tusener. De små tyver henger man, men de store går fri, eller slipper i et hvert fall forholdsvis billig.

Vilde det ikke være en idé å utgi en instruks for underslagere?

De siste underslagene er jo så almindelige og talentløse at de som har begått dem virkelig burde skamme sig. Når de ikke kan prestere noe bedre, burde de slutte med den trafikken. De er jo ikke annet enn bedrøvelige kasse-bedrøvere. Metodene er så gammeldage og velbrukte at man bare må forundres over at det kan gå så lenge uten at det blir opdaget.

Men det er jo en annen historie..... Solifer.

DEN NYE TEOLOGIPROFESSOR OM Oxford og Barthianisme, stat og kirke, det gamle testamente og kvinnelige prester.

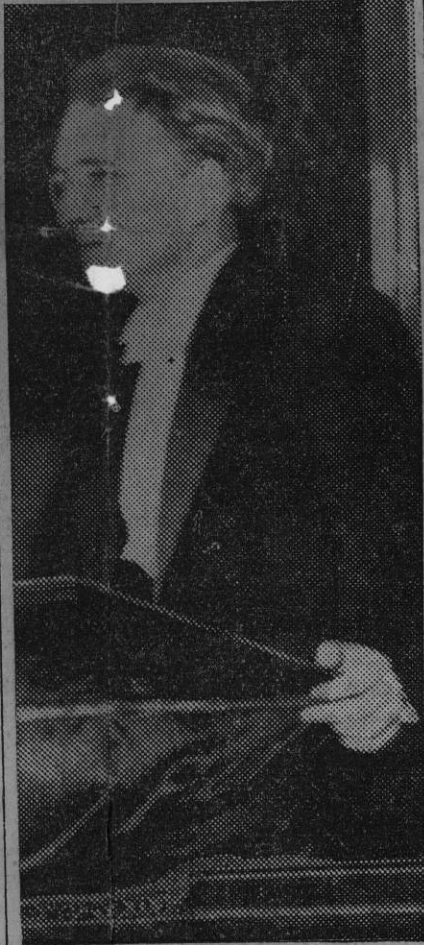
Teologien er i kontakt med livet.

Dr. Einar Molland er som oplyst i gårsdagens avis innstillet til professor i teologi. Det blir en meget ung professor, dr. Molland er ikke mere enn 30 år gammel. Til gjengjeld har man allerede hørt adskillig fra ham, hans personlig pregede og velfunderte meninger har allerede ofte vært fremme i kirkelige og religiøse debatter.

— Synes De, spør vi ham, om det harmonerer med tidsånden å være teolog i våre dager?

— Ja, i høi grad. Det var en tid da teologien hadde det vanskelig blandt åndsvidenskapene, en tid da relativismen og naturalismen og psykologismen var fremherskende. Man oppfattet religionene som utslag av menneskelige behov, omtrent som lovgivningen og de økonomiske forhold, og man mente å kunne forklare alt ut fra menneskets psykologi. Dermed blev religionen trukket ned fra sitt egentlige plan, alle religioner blev likeverdige, og alle religiøse opplevelser og tanker kunde forklares efter psykologiske lover. Denne tid er forbi. Det er foregått store omveltninger innenfor teologien.

— Hvad sikter De nærmest til?

Professor Molland.

— Til den dialektiske teologi eller Barthianismen. Den er opstått som en reaksjon og legger hovedvekten på åpenbaringen og på Guds fullstendige forskjellighet fra menneskene.

— Er det ikke så å si „opgangstider“ for kristendommen nå for tiden?

— Absolutt. Oxfordbevegelsen — som forøvrig har gjort meget godt, — er et eksempel på det. Tidsånden er preget av en sterk autoritetstrang, — dessverre finner menneskene bare så altfor ofte falske autoriteter. Den eneste ekte autoritet som finnes, er jo Guds autoritet. Men som sagt, teologien har fått en

ganske annen stilling nå, det er mindre animositet mot den hos de andre åndsvidenskapsmenn; og hvis man kaller dette et utslag av tidsånden, så viser det jo bare at teologien er i dyp kontakt med tidsånden.

— Hvad mener De om det Gamle Testamente i skoleundervisningen?

— En tid blev det Gamle Testamente gjort til et blott og bart historisk dokument. Nu legger man hovedvekten på dets budskap. Reaksjonen er gått så langt at man vil se det som et rent åpenbaringsdokument og gi det en kristen tolkning, uten hensyn til dets historiske side. Hvorom allting er, — det inneholder et budskap, og jeg er tilbøielig til å tro at vanskelighetene ved å lære barn om det på skolen, er betydelig overdrevne. Men jeg mangler pedagogisk erfaring til å påstå det altfor sikkert.

— Hvordan stiller De Dem til spørsmålet å skille kirke og stat?

— I den nuværende situasjon er det ingen nødvendighet. Men den dag kan komme da staten forsøker overgrep overfor kirken, og da kan

en adskillelse tvinge sig frem som nødvendig. Forøvrig syntes jeg man så et lite eksempel på et slikt overgrep da Stortinget vedtok loven om kvinnelige prester, ganske på tross av den kirkelige opinion. Hvad man enn mener om selve saken, så var

fremgangsmåten skjendig. Staten grep her inn i kirken på en uttillatelig måte.

— Er De selv imot kvinnelige prester?

— Det er jeg. Og jeg vil gjerne påpeke hvilke vanskeligheter det reiser for det økumeniske samarbeid mellem kirkene i verden. Det vil utvilsomt skade dette samarbeidet betydelig.

— Jeg vil gjerne tilføie, sier professor Molland til slutt, at jeg gleder mig til å begynne å forelese som professor ved Universitetet, og at mitt fag, kirkehistorien, som knytter sig sterkt til den klassiske filologi og antikken, er et uhyre spennende og morsomt fag innen teologien.